

KHÓA HM10 – LUYỆN ĐỀ MÔN NGỮ VĂN

LUYỆN ĐỀ SỐ 05

Hướng dẫn

- HS hoàn thành **Phiếu học tập** trước buổi học Livestream.
- Sau khi hoàn thành, học sinh gửi bài làm **trước 2 ngày** diễn ra buổi học Livestream theo các bước sau

Bước	Mô tả
Bước 1	Đọc đề và làm bài ra giấy và trình bày chi tiết.
Bước 2	Chụp ảnh tất cả bài làm bằng điện thoại, chú ý chụp từ trên xuống để ảnh chụp dễ nhìn nhất
Bước 3	Chọn nút NỘP BÀI ngay bên dưới bài giảng để tải ảnh bài làm lên hệ thống

***Lưu ý:** Đặt tên file theo cú pháp: **[Họ tên]_Luyện đề số __**

- Trong buổi học Livestream HS ghi chép các lưu ý quan trọng của giáo viên.

PHIẾU HỌC TẬP

Thời gian: 120 phút

I. PHẦN ĐỌC HIỂU(4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

BỨC TRANH

- Nguyễn Minh Châu -

(Tóm tắt phần đầu truyện: Tám năm trước, tại chiến trường biên giới Tây Nam, ông họa sĩ gặp một anh lính trẻ giúp ông thò tranh, dẫn đường và có lần đã cứu sống họa sĩ khỏi bị dòng suối cuốn đi. Ông đã vẽ tặng anh một bức kí họa và hứa mang về cho người mẹ già của anh chiến sĩ, để bà yên tâm rằng con mình vẫn còn sống. Nhưng về đến Hà Nội, ông bị cuốn vào những cuộc triển lãm, những giải thưởng, lợi danh... để rồi quên đi lời hứa với người chiến sĩ nơi chiến trường. Tình cờ một lần đi cắt tóc, ông gặp lại người chiến sĩ năm xưa, mẹ anh đã loà hai mắt vì khóc thương con khi tưởng con mình đã hi sinh.)

"Thế là tôi đã nhận ra được người thanh niên làm nghề cắt tóc đó. Đúng, chính là người chiến sĩ đã "thò" tranh cho tôi, tám năm về trước. Ôi chao, lúc ấy, tôi chỉ muốn có một cái mặt nạ, hoặc bé xíu lại như một hạt đậu, trên cái ghế cắt tóc. Tôi biết nói thế nào để các bạn có thể cảm thụ được cái cảm giác phạm tội của tôi lúc ấy nhỉ? [...]

Tại sao ngày ấy tôi đã không đưa "tấm ảnh" đến cho gia đình anh? Tại sao tôi không giữ lời hứa? Mà tôi vẫn còn nhớ, tôi đã hứa với anh và cả với tôi nữa, đình ninh và hùng hồn lắm, và cũng thực tâm lắm chứ? Trong cái đêm ấy, khi tôi ngồi bên anh

trên phiến đá giữa khu rừng bên nước bạn, giá có phải chạy qua làn đạn của địch, hay băng qua ngọn lửa, thì tôi cũng quyết định sẽ vượt qua, để đưa tấm hình về trao tận tay những người trong gia đình anh, để đền đáp chút ít tấm lòng độ lượng quá lớn lao nhưng lặng lẽ mà anh đã đối xử với tôi. Lúc ấy, mắt tôi đã rưng rưng khi nghe kể chuyện ở ngoài này, bà mẹ anh đang nhầm tưởng anh đã hy sinh. Và buổi sáng hôm sau, lúc chia tay nhau, tôi lại còn hứa đi hứa lại, để cho anh trở về thật yên tâm và tôi lại còn nhớ, tôi đã nắm tay nhiều lần không nỡ rời, tôi ôm anh, rồi thật là giả dối chưa, tôi lại còn hôn anh nữa, trước khi lên đường đi chặng tiếp. Từ bữa đó, tôi đi bộ ròng rã gần ba tháng thì ra đến Hà Nội. Ngày đó, khi đặt chân về đến Hà Nội, tôi vẫn còn mang ý định đến thăm nhà anh ngay, và mang theo bức vẽ đến. Nhưng chỉ sau một tuần lễ, tôi đã thiết lập được với cái xã hội hậu phương chung quanh những mối quan hệ mới, cái không khí chiến trường tự nhiên nhạt nhòa đi, cái mối nhiệt tâm của lúc còn ở trong đó với bớt đi - không, đừng đổ lỗi cho hoàn cảnh! Tôi phải nhận rằng, chỉ sau một tuần lễ, được bè bạn sành sỏi nhất trong nghề đánh giá bức ký họa thật cao, tôi liền lơ quên cái người mẹ đang ôm ấp mối đau khổ vì ngộ nhận con trai đã hy sinh đang ở ngay trong thành phố, tôi liền đóng gói bức ký họa chung với những bức tranh đem đi dự triển lãm Việt Nam ở nước ngoài. Ý vào ngày giờ đi quá cấp bách, tôi cũng không kịp nghĩ đến việc tới thăm bà mẹ anh nữa! [...]

Giá lúc đó, sau khi cắt tóc xong, anh bảo tôi hãy ngồi lại để hỏi cái món nợ tám năm về trước, thì có thể sau đó tôi không trở lại cái quán cắt tóc ấy nữa, cũng nên.

Thế nhưng anh vẫn làm như không hề bao giờ quen biết tôi. Khi tôi ra về, anh chào tôi một cách thân mật, nhã nhặn sau khi nhận tiền cắt tóc.

[Lược một đoạn: ông họa sĩ dần vật, day dứt, vừa muốn trốn chạy vừa muốn tới quán cắt tóc kia để gặp lại anh thợ cắt tóc. Và ông đã quyết định trở lại]

Anh thợ cắt tóc nghe mẹ lên tiếng mới quay người lại. Tôi vừa kịp nhận ra được từ nơi cặp mắt vẫn còn trẻ của anh chiếu thẳng về phía tôi một cái nhìn ban đầu soi mói, ngạc nhiên, rồi hơi nghiêm mặt lại. Nhưng những diễn biến phản ứng trên cái mặt người thợ chỉ diễn ra nhanh như một cái chớp mắt. Ngay sau đó anh lại trở lại cái vẻ mặt và cử chỉ từ tốn, điềm đạm, ân cần của một người thợ cắt tóc đứng đắn và yêu nghề.

Da mặt tôi tự nhiên dày cộm lên.

- Mời bác ngồi!

Tôi cố trấn tĩnh để khỏi run lập cập, bước tới ngồi vào cái ghế gỗ như một cái ghế tra điện.

- Bác vẫn cắt như cũ?

- Vâng. [...]

Phải, giá thử lần thứ nhất tôi đến, hoặc lần thứ hai trở lại, và các lần sau nữa, mà người thợ ấy nổi giận đuổi tôi ra khỏi ngôi quán, thì chắc chắn tôi không đủ thì giờ nhìn kỹ cái mặt mình đến như thế. Gần nửa năm, tôi đã để vào bức tranh sơn mài tất cả công sức và sự suy nghĩ, và trong suốt thời gian ấy, một đôi lần tôi cũng gợi lại chuyện cũ nhưng người thợ vẫn một mực cố tỏ ra chưa hề bao giờ quen biết tôi. Trở về làm một anh thợ cắt tóc cũng như lúc ở bộ đội, anh vẫn lẳng lặng sống

như vậy để cho người chung quanh tự phán xét lấy những công việc đã làm. Lời đề nghị rút rè của anh: Xin mọi người hãy tạm ngừng một phút cái nhịp sống bận bịu, chen lấn, để tự suy nghĩ về chính mình.

Bây giờ thì cái tác phẩm mới của tôi đã hoàn thành. Tôi đang đối mặt với chính mình, để viết những dòng này, như những lời chú giải cho một tác phẩm hội họa thể hiện một cái mặt người rất lớn: những luồng ánh sáng hàng nghìn nến từ phía trước và trên đầu chiếu thẳng xuống một nửa mái đầu tóc tốt rợp như một khu rừng đen bí ẩn, và một nửa mái tóc đã cắt, thoát trông như một phần bộ óc màu xám vừa bị mổ phanh ra. Phần bên dưới khuôn mặt như vẫn đang được giấu kín dưới một cái mặt nạ: dưới cằm và hai bên mép phủ kín bọt xà phòng. Không trông rõ miệng, chỉ thấy một vệt màu đen lơ lơ nổi bông bênh trên những đám bọt xà phòng. Và nổi bật trên cái khuôn mặt là đôi mắt mở to, khắc khoải, bồn chồn, đầy nghiêm khắc, đang nhìn vào nội tâm."

(Theo <https://chandungkesi.com/>)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (1,0 điểm). Xác định ngôi kể và người kể chuyện của tác phẩm Bức tranh (Nguyễn Minh Châu). Việc sử dụng ngôi kể và người kể chuyện ấy mang lại tác dụng gì cho câu chuyện?

Câu 2 (0,5 điểm). Ghi lại các chi tiết thể hiện thái độ, cảm xúc của nhân vật ông họa sĩ khi bắt gặp lại người chiến sĩ năm xưa.

Câu 3 (1,0 điểm). Thái độ của người chiến sĩ khi gặp lại họa sĩ ra sao? Qua thái độ đó, em nhận thấy anh chiến sĩ là người như thế nào?

Câu 4 (1,0 điểm). Bức chân dung tự họa của ông họa sĩ có đặc điểm gì? Bức tranh ấy thể hiện điều gì trong sự nhận thức của ông họa sĩ về chính mình và về bản chất chung của con người?

Câu 5 (0,5 điểm). Em rút ra được bài học hoặc thông điệp nào từ truyện Bức tranh (Nguyễn Minh Châu)?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật ông họa sĩ trong đoạn trích truyện ngắn *Bức tranh* của nhà văn Nguyễn Minh Châu trong phần I. ĐỌC HIỂU.

Câu 2 (4,0 điểm).

Thái độ của nhân vật anh chiến sĩ trong câu chuyện Bức tranh cũng để lại cho ta nhiều suy nghĩ về cách ứng xử với những người từng mắc lỗi lầm.

Em hãy viết bài văn (khoảng 400 chữ) nêu suy nghĩ về cách ứng xử với những người đã gây ra lỗi lầm, tổn thương tới bản thân ta.

✍ Dặn dò

Học sinh hoàn thành các Nhiệm vụ học tập sau:

1. Trong buổi học, chú ý lắng nghe và ghi chép các nội dung giáo viên giảng, đặt câu hỏi để được giải đáp kịp thời.
2. Xem lại Video buổi học (được xuất bản trên khóa học sau buổi live khoảng 3 ngày) và các ghi chú trong buổi học để ôn tập và làm rõ những phần chưa nắm vững.

3. Trước buổi học tiếp theo, các em tải **Nhiệm vụ sau buổi live** - Phiếu Tài liệu live **"HM10_Ngữ văn_Đề số 6"**, chuẩn bị trước nội dung để buổi học của chúng ta diễn ra hiệu quả nhé!

CHÚC CÁC EM HỌC TẬP TỐT!

HOCMAI Top class